

Erakorralise laenu tingimused: käibekapitalilaen

Kehtib alates 16.08.2021

Teenuse tingimused on kehtestatud ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse, Vabariigi Valitsuse 28.04.2020 määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ ja väliskaubandus- ja infotehnoloogiaministri 22.04.2020 määruse nr 10 „Ettevõtluslaenude andmise tingimused“ alusel.

Erakorralise käibekapitalilaenu eesmärk on COVID-19 puhangust tingitud ettevõtja ajutiste raskuste ületamiseks vajaliku käibekapitali finantseerimine.

Teenuse kasutamisega kaasneb riigiabi, mille andmisel juhendatakse Euroopa Komisjoni 19.03.2020 teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“ (koos järgnevate muudatustega, millistest seni viimane on kinnitatud 28.01.2021; edaspidi riigiabi ajutine raamistik) jaotisest 3.3 ning 30.03.2020 antud riigiabi loast SA.56804, mida on muudetud 9.12.2020 otsusega SA.58748.

KredExil on õigus laenu andmisest keelduda, kui KredExi hinnangul ei vasta taotlus erakorralise laenu tingimustele või ettevõtja maksevõime ei ole piisav laenu tagasimaksmiseks.

Üldised nõuded laenuaotlejale	<ul style="list-style-type: none"> – Laenuaotleja on ettevõtja, kes on Eesti Vabariigi äriregistrisse kantud füüsiline isik või äriühing (täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts või tulundusühistu). <p>Laenuaotleja põhitegevusalaks on majutus (EMTAK tegevusala kood I55), toitlustus (I56), sõitjate vedu (H491, H493, H50, H51), transpordi abitegevused (H52), reisibüroode ja reisikorraldajate tegevus (N79), nõupidamiste ja messide korraldamine (N823), sanatooriumide ravitegevus (Q86905), kultuuritegevus (R90, R91) sporditegevus (R93), füüsilise heaoluga seotud teenindus (S9604) või laenuaotleja on turismiteenuste pakkuja, kes pakub külastajatele elamusteenuseid kas loodusturismis, kultuuriturismis või aktiivse puhkuse teenustena ning on leitav vastavate kategooriate teenusepakkujana Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse hallatavas Eesti turismiteenuste andmebaasis www.puhkaeestis.ee. Laenuaotleja tegutsemist vastaval tegevusalal näitab üldjuhul äriregistrisse kantud EMTAK põhitegevusala kood. Juhul, kui äriregistrisse kantud EMTAK kood erineb eelpool toodud loetelust, kuid laenuaotleja tegutseb siiski tegevusalal, mis on eelduseks meetme rakendamiseks, võib laenuaotleja kasutada selle asjaolu tõendamiseks ka muid tõendeid. Tõendite kohasust ning piisavust hindab sellisel juhul KredEx. Eelkõige peaksid esitatavad tõendid näitama laenuaotleja käibe olulise osa seotust asjakohaste, meetme rakendamise eelduseks olevate tegevusaladega enne COVID-19 tõttu tegevuspiirangute rakendamist.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Laenuaotleja ei ole alates 12.03.2020 maksnud dividende ega teinud omanikele muid omakapitali vähendavaid väljamakseid või nimetatud väljamakse saanud omanik tagastab selle ettevõttele hiljemalt laenulepingu sõlmimise ajaks summas, milles väljamakse tehti. – Auditeerimiskohustusega laenuaotleja 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande audiitori otsus on märkusteta. Erandkorras võib KredExi nõukogu igakordse otsuse alusel aktsepteerida märkusega audiitori otsust, kui märkus tuleneb asjaolust, mis on väljaspool laenuaotleja kontrolli. – Laenuaotlejal puudusid Creditinfo maksehäirete raporti kohaselt perioodil 01.04.2019 kuni 01.03.2020 üle 640 euro suurused maksehäired ning iga kuu esimese kuupäeva seisuga ajatamata maksuvõlad suuremas summas kui 640 eurot.
-------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – Laenuaotlejal või tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 210, 260¹, 294, 296, 298-300¹, 372, 373, 379 või 384, 394, 394¹, 402³ või 402⁴ alusel määratud kehtivat karistust. – Laenuaotlejal on Eesti IBAN-tunnusega arvelduskonto krediidasutuses, mis on registreeritud Eestis või mis tegutseb Eestis siin registreeritud filiaali kaudu. – Taotlemisel tuleb laenuaotlejal põhjendada, kuidas COVID-19 puhang on mõjutanud laenuaotleja majandustegevust ning põhjustanud ajutisi raskusi, mille ületamiseks laenu taotletakse, ja esitada plaan, kuidas saadava laenu abil COVID-19 puhangust tingitud ajutised raskused ületatakse ning võetud laenukohustused tagasi makstakse. – Laenuaotleja peab tõestama, et tal ei ole võimalik muude allikate abil täiendavaid finantsvahendeid kaasata või oleks see ebamõistlikult kulukas. – Laenuaotleja kohustub teavitama KredExit, kui ta on COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikust põhjustatud kriisi tõttu saanud toetust teistest meetmetest, muudest riigieelarvelistest vahenditest või kohaliku omavalitsuse üksuselt.
Üldised nõuded laenuaotlejale ja laenuaotlejaga seotud ettevõtjate grupele	<ul style="list-style-type: none"> – Laenuaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupp ei olnud <i>raskustes olev ettevõtja</i>¹ 31.12.2019 seisuga. – Laenuaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi Eestis registreeritud ettevõtjad on Eesti Vabariigi äriregistrile esitanud 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande ja muud nõutud andmed. Laenuaotlejal ja temaga seotud ettevõtjate grupil puuduvad riiklike maksude maksuvõlad või need on ajatatud ning taotleja on täitnud taotluse esitamise ajaks maksudeklaratsioonide ja majandusaasta aruannete esitamise kohustuse.
Nõuded laenuaotleja finantsnäitajatele	<ul style="list-style-type: none"> – Laenuaotleja alustas äritegevust hiljemalt 2018. aastal ja teenis 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande alusel müügitulu. – Laenuaotleja omakapitali osakaal bilansimahust on 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande alusel aruandeperioodi lõpu seisuga vähemalt 25%². – Laenuaotleja intressi kandvate kohustuste (taotlemisel esitatud majandusaasta värskeima vahearuande seisuga) ja EBITDA³ suhe on koos võetava laenuga 2018. või 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande EBITDA alusel väiksem kui 7, majutussektoris tegutseva laenuaotleja (EMTAK tegevusala kood I55) korral väiksem kui 10⁴.
Laenu sihtotstarve	<ul style="list-style-type: none"> – Käibekapitalilaenu sihtotstarve on COVID-19 puhangust tingitud ettevõtja ajutiste raskuste ületamiseks vajaliku käibekapitali finantseerimine. – Olemasolevate laenude refinantseerimine ei ole lubatud.
Laenusumma	<ul style="list-style-type: none"> – Kuni 700 000 eurot laenuaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi kohta. – Juhul kui KredExi erakorraliste käenduste ja/või erakorraliste laenude summa ettevõtja kohta, koos teiste Vabariigi Valitsuse määruse nr 31 § 10 kohaselt kriisimeetmetena rakendatavate finantsinstrumentidega (käendused, laenud, võla- ja vahetusvõlakirjade, aktsiate või osade märkimine ja omandamine), kokku on vähemalt 10 000 000 eurot, rakendatakse ettevõtjale Eritingimusi (vt Eritingimused dokumendi lõpus).

¹ Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 lõikes 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1). Raskustes olevaks ei loeta väikest või keskmise suurusega ettevõtjat (VKE), kes on tegutsenud alla 3 aasta. Rohkem kui 3 aastat tegutsenud ettevõtja ei tohi olla kaotanud üle poole oma osa- või aktsiakapitalist (nimiväärtus + ülekurs). Kui ettevõtja ei ole VKE, kontrollitakse täiendavalt ettevõtja arvestuslikku finantsvõimendust kahe viimase aasta jooksul. Ettevõtjat ei loeta raskustes olevaks, kui see näitaja on vähemalt ühel aastal olnud väiksem kui 7,5. Juhul, kui see tingimus ei ole täidetud, kontrollitakse ettevõtja EBITDA suhet intressimaksete katevarasse viimase kahe aasta jooksul. Ettevõtjat ei loeta raskustes olevaks, kui see näitaja on vähemalt ühel aastal olnud suurem kui 1. Ettevõtja on igal juhul raskustes, kui tema suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus.

² KredEx võib omakapitali hulka arvata ettevõtjale antud KredExi laenule allutatud laenud.

³ Kasum enne intresse, makse, materiaalse ja immateriaalse põhivara kulumit.

⁴ KredEx ei arvesta suhtarvude arvutamisel laenusaaaja erakorralisi tulusid.

	<ul style="list-style-type: none"> – KredExi erakorraliste käendustega tagatavad laenud ja KredExi erakorralised laenud⁵, mis on antud kooskõlas riigiabi ajutise raamistikuga laenuaotlejale ja temaga seotud ettevõtjate grupile, on kokku piiratud summaga, mis ei ületa laenuaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi kahekordset 2019. aastal Eesti Vabariigis maksustatud palgakulu koos sotsiaalmaksuga või 25% laenuaotleja ja temaga seotud ettevõtjate grupi 2019. aasta käibest. KredExi erakorralise laenu maksimaalse summa määramisel võetakse aluseks laenuaotleja palgakulu ja käive 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande või Maksu- ja Tolliameti andmetel.
Laenu väljamaksmine	<ul style="list-style-type: none"> – Laenusaaaja avalduse alusel makstakse laen välja ühes osas või osade kaupa kuni 31.12.2021, osa minimaalne suurus on 50 000 eurot. – Laen makstakse välja laenusaaaja arvelduskontole, millel on Eesti IBAN-tunnus ja mis on avatud Eestis registreeritud krediidasutuses või krediidasutuses, mis tegutseb Eestis siin registreeritud filiaali kaudu.
Laenuperiood	<ul style="list-style-type: none"> – Kuni 72 kuud. – Laenu tagastamine toimub amortiseeruva graafiku alusel. Laenuperioodi lõppemisel peab laenujääk olema null. – Laenulepingut on riigiabi ajutise raamistiku alusel võimalik sõlmida ja muuta kuni 31.12.2021. Alates 01.01.2022 lähtutakse laenulepingu muutmise ajal kehtivatest riigiabi reeglitest.
Maksepuhkus	<ul style="list-style-type: none"> – Kuni 31.12.2022.
Laenusaaaja peamised kohustused	<ul style="list-style-type: none"> – Laenusaajal on ilma KredExi eelneva kooskõlastuseta keelatud: <ol style="list-style-type: none"> 1. dividendi maksmine või omanikele muude omakapitali vähendavate väljamaksete tegemine; 2. omanikulaenu tagastamine; 3. maksta omanikele või nendega seotud kolmandatele isikutele juhtimis- või muid sarnaseid tasusid või ettevõtlusega mitteseotud tasusid (lubatud on töötasu maksmine mõistlikus määras); 4. osta või müüa omanikele või nendega seotud isikutele turuhinnast erineva hinnaga kaupu või teenuseid; 5. laenude andmine. – Laenusaaaja kohustub muuhulgas: <ol style="list-style-type: none"> 1. esitama KredExi nõudmisel kvartaalseid tegevus- ja finantsaruandeid; 2. kooskõlastama KredExiga lepingus fikseeritavat piirsummat ületavate lisakohustuste võtmise, investeringute tegemise ja vara võõrandamise. – Kui laenusaaaja kasutab laenu mittesihtotstarbeliselt ja/või on esitanud laenu taotlemisel valeandmeid ja/või rikub laenulepingut, on KredExil õigus nõuda laenusaaajalt igakordsel rikkumisel leppetrahvi kuni viis protsenti (5%) laenusummast ning õigus laenulepingu ennetähtaegselt lõpetada.
Lepingutasu	<ul style="list-style-type: none"> – 0,5% laenusummast, minimaalselt 150 eurot. – Lepingutasu tasutakse laenulepingu sõlmimisel või peetakse kinni esimesest laenuosa väljamaksest.
Lepingu muutmine	<ul style="list-style-type: none"> – Juhul kui varasemalt väljastatud erakorralise laenu leping ei vasta käesolevatele teenusetingimustele, on lubatud laenulepingu laenuperioodi, maksepuhkust ja laenu kasutusele võtu tähtaega pikendada kooskõlas käesolevate tingimustega muid tingimusi muutmata.
Lepingu muutmise tasu	<ul style="list-style-type: none"> – 0,2% laenujäägilt/-summalt, minimaalselt 60 eurot. – Lepingu riski mittersuurendavate tehniliste tingimuste⁶ muudatuste puhul arvutatakse lepingu muutmise tasu järgnevalt:

⁵ Kui ettevõtja kasutab sarnaseid teenuseid Maaelu Edendamise Sihtasutuse poolt, kehtivad piirangud ühiselt.

⁶ Tehnilised tingimused on need, mille muutmine tingimuse sisu ega selle eesmärgi täitmist ei muuda. Vastava muudatuse vajadus võib tekkida väga erinevatel põhjustel, alates trükiveast kuni õiguslike nüanssideni, mis otsuse tegemise ajaks ei olnud selgunud või mida ei jõutud täpsustada. Majanduslikku sisu mitteomavate või väheoluliste muudatustega on tegemist juhtudel, kui vabastatakse tagatispaketist väheväärtuslik või väärtusetu tagatisvara.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Laenujääk/-summa kuni 50 000 eurot: tavapärase lepingu muutmise tasu; ○ Laenujääk/-summa üle 50 000 euro: 100 eurot + 0,002% laenujäägilt/-summalt, maksimaalselt 500 eurot.
Intressimäär	<ul style="list-style-type: none"> – 12 kuu EURIBOR + 4% aastas. – Intressi arvestatakse laenu tagastamata osalt. Intressi maksmise tähtpäev kinnitatakse maksegraafikus. Intressi muutuvaks osaks olev 12 kuu EURIBOR määratakse kindlaks KredExi poolt laenulepingu koostamisele eelneva pangapäeva seisuga. Edaspidi korrigeeritakse maksegraafikut vastavalt EURIBOR-i muutumisele üks kord aastas, iga aasta 15. augustil. Juhul, kui 12 kuu EURIBOR on mõnel perioodil negatiivne, siis arvestatakse vastaval perioodil intressi muutuva osa väärtuseks 0.
Laenu tagatis	<ul style="list-style-type: none"> – Laenul summas kuni 150 000 eurot peab olema tagatis, mille realiseerimise eeldatav tulem⁷ on vähemalt 10% laenusummast. – Laenul summas üle 150 000 euro peab olema tagatis, mille realiseerimise eeldatav tulem on vähemalt 50% laenusummast.
Laenuotsuse kehtivus	<ul style="list-style-type: none"> – Laenuotsus kehtib 30 kalendripäeva, kuid mitte kauem kui 31.12.2021.
Laenulepingu ennetähtaegne lõpetamine	<ul style="list-style-type: none"> – Laenusaja peab teatama KredExile vähemalt 1 kuu ette soovist laenu ennetähtaegselt tagastada.

Taotlemine

Laenuaotlusi võetakse vastu kuni 30.11.2021.

Laenuaotluse esitamiseks täidetakse KredExi kodulehel taotlusvorm, millele lisatakse:

- Kirjeldus COVID-19 puhangust tingitud ajutiste raskuste kohta, mille ületamiseks laenu taotletakse, ja plaan, kuidas saadava laenu abil ajutised raskused ületatakse ning võetud laenukohustused tagasi makstakse.
- Dokument, mis tõendab, et laenuaotleja on saanud pangalt, liisinguandjalt või muult finantseerijalt eitava vastuse või positiivse otsuse ebamõistlikel tingimustel.
- Finantsprognoosid, mis hõlmavad vähemalt kolme järgnevat täisaastat.
- 2019. majandusaasta kinnitatud aruanne (auditeerimiskohustusega ettevõtjal auditeeritud) ja vahearuanne, mis ei ole vanem kui kolm kuud.
- Väljavõte riigiabi registrist ettevõtja poolt saadud riigiabi kohta. Ettevõtja kohustub täiendavalt vabast vormis teavitama toetustest, mis väljatrüki ei kajastu, kuid on saadud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikust põhjustatud kriisi tõttu riigi 2020. aasta lisaeelarve vahendite arvelt, muudest riigieelarvelistest vahenditest või kohaliku omavalitsuse üksuselt.

Laenu ei anta järgnevate tegevuste ja ettevõtjate rahastamiseks:

- Põllumajandustoodete esmatootmine, kalandus ja vesiviljelus ning metsamajandus.
- Tubaka (ning sellega seotud toodete) valmistamine, töötlemine ja turustamine.
- Maanteekaubavedudel kasutatavate transpordivahendite ja seadmete soetamine.

⁷ Kinnisvara puhul on realiseerimise eeldatav tulem hindamisakti (mitte vanem kui 12 kuud) kohane turuväärtus, millest on lahutatud eespool asuvate hüpoteekide hüpoteegisumma. Kommertsipandi puhul leitakse realiseerimise eeldatav tulem 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande põhjal järgmiste suuruste summaga: 20% materiaalsete põhivarade bilansijärgsest väärtusest, 10% varude bilansijärgsest väärtusest, 10% immateriaalsete põhivarade auditeeritud bilansi järgsest väärtusest KredExi nõukogu igakordse otsuse alusel, 5% ostjate vastu olevate nõuete bilansijärgsest väärtusest, millest on lahutatud eespool asuvate kommertsipantide pandisumma. Seadmete realiseerimise eeldatava tulemi määramisel võib aluseks võtta uute seadmete puhul nende soetamismaksumuse või kasutatud seadmete puhul KredExi poolt aktsepteeritud hindaja hindamisaktis (mitte vanem kui 6 kuud) toodud turuväärtuse. Muude tagatiste realiseerimise eeldatavat tulemit hinnatakse juhtumipõhiselt.

- Sõiduautode soetamine.
- Kinnisvara arendamise projektidele müügi ja väljarentimise eesmärgil. Kui kinnisvara arendamine toimub oma, sh tütar- ja sidusettevõtjate kinnisvaraarendusega mitteseotud tegevuse tarbeks, on lubatud osa pindadest välja rentida tingimusel, et rendi laekumised, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtjatelt, ei ületa 30% laenuaotleja aastakäibest.
- Hasartmänguvaldkonnas tegutsevad ettevõtjad.
- Valdkonnad, mis on seotud pornograafiaga, andmete ebaseadusliku allalaadimisega ning ebaseadusliku ligipääsu võimaldamisega andmevõrkudele.
Teadus- ja arendustegevus tervishoiu valdkonnas, mille eesmärk on teaduslikul või ravi eesmärgil inimeste kloonimine või geneetiliselt muundatud organismide arendamine.

Avalikustamine

Riigiabina kantakse laenusumma riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse.

KredEx avalikustab vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 31 oma veebilehel antud käenduse kohta järgmised andmed:

1. laenusaaja nimi;
2. meetme nimetus;
3. laenusumma;
4. laenu tagastamise aeg.

Eritingimused, kui riigi poolt rakendatavate finantsinstrumentide summa ettevõtja konsolideerimisgrupi kohta on 10 miljonit või rohkem

Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 31 ja KredExi Meetmete jaoks sõlmitud raha eraldamise lepingule rakendatakse järgmisi eritingimusi:

1. Laenuaotleja peab tõendama, esitades potentsiaalsete finantseerijate asjakohased seisukohad, et tal ei ole võimalik muude allikate abil täiendavaid finantsvahendeid kaasata või oleks see ebamõistlikult kulukas.
2. Laenuaotleja peab taotluses veenvalt näitama, kuidas vastav laen aitab kaasa tema tegevuse jätkusuutlikkusele, esitades restruktureerimise kava ja vastavasisulised finantsprognosid vähemalt laenuahtaja lõpuni.
3. Laenuaotleja esitab KredExile finantseeritava projekti sotsiaalmajandusliku mõju analüüsi, mis tõendab ettevõtja või projekti olulist mõju Eesti majandusele, majandussektorile või regioonile ja võimalikke negatiivseid sotsiaalseid tagajärgi või turutõrkeid, kui ettevõtja ebaõnnestub või projekt jääb teostamata. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüsi koostamisse peab olema kaasatud sõltumatu ekspert, kellel on varasem sotsiaalmajandusliku mõju hindamise kogemus. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüs peab hõlmama vähemalt Justiitsministeeriumi ja Riigikantselei "Mõjude hindamise meetodika"⁸ lisa 3 "Mõjude väljaselgitamise kontrollküsimustik" abil tuvastatud mõjude hinnangut.
4. Laenusaajal on keelatud laenu kasutamise või käenduse kestuse ajal ilma KredExi eelneva nõusolekuta:
  - a. kasumi väljavõtmine, omaaktsiate tagasiost ning kõik muud maksed omanikele (välja arvatud riik) omakapitalist;
  - b. kohustuse ennetähtaegne tagastamine kolmandatele isikutele;
  - c. tegevusalade laiendamine, välja arvatud juhul, kui finantsinstrumendi saaja juhtorgan on selle heaks kiitnud enne Vabariigi Valitsuse poolt 12.03.2020 eriolukorra välja kuulutamist;
  - d. samal tegevusalal tegutseva ettevõtja või ettevõtte omandamine või ühinemine;
  - e. jagunemine või olulises mahus varade võõrandamine;
  - f. juhtimistasude maksmine seotud osapooltele;

⁸ <https://riigikantselei.ee/media/359/download>

- g. seotud osapooltele maksete tegemine kaupade või toodete ja teenuste eest ning finantseerimisinstrumentide teenindamiseks.

KredEx peab vajaliku nõusoleku andmise kooskõlastama eelnevalt Vabariigi Valitsusega.